

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

MỤC LỤC

NỘI DUNG	TRANG
MỞ ĐẦU	
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	2
4. Giả thuyết khoa học	2
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	2
6. Phạm vi nghiên cứu	3
7. Phương pháp nghiên cứu	3
NỘI DUNG	
<i>Chương 1: Cơ sở lý luận về việc chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh</i>	4
1.1. Căn cứ khoa học của đề tài	4
1.2. Khái quát về lý luận quản lý và quản lý giáo dục	6
1.3. Giáo dục đạo đức cho học sinh tiểu học	7
1.4. Quản lý giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học	9
1.5. Tầm quan trọng của việc chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh tiểu học	9
<i>Chương 2: Thực trạng chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh trường tiểu học</i>	
2.1. Đặc điểm của nhà trường	11
2.2. Thực trạng đạo đức của học sinh trong nhà trường	11
2.3. Thực trạng quản lý giáo dục đạo đức ở nhà trường	12
2.4. Nguyên nhân của những hạn chế	13
<i>Chương 3. Đề xuất và thực nghiệm một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học</i>	
3.1. Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh trong nhà trường	14
3.2. Thực nghiệm khoa học và kết quả	24
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	
1. Kết luận	27
2. Khuyến nghị	27
TÀI LIỆU THAM KHẢO	

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Trong công cuộc công nghiệp hóa và hiện đại hóa đất nước, giáo dục giữ một vị trí quan trọng trong việc nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, góp phần vào việc xây dựng nền kinh tế tri thức. Con người cùng với tri thức đã trở thành nhân tố quyết định cho sự phát triển kinh tế xã hội. Đại hội Đảng IX đã khẳng định: *“Phát triển Giáo dục- Đào tạo là một trong những động lực quan trọng thúc đẩy sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, là điều kiện để phát huy nguồn lực con người, yếu tố cơ bản để phát triển xã hội, tăng trưởng kinh tế nhanh và bền vững.”*

Chủ tịch Hồ Chí Minh là một trong những lãnh tụ thiên tài đã nhận ra rất sớm vai trò của giáo dục. Vì vậy, lúc sinh thời, Người coi trọng việc bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là công việc trọng đại của đất nước, của dân tộc. Người rất chú trọng đến công tác giáo dục đạo đức. Bác Hồ kính yêu đã dạy: *“Người có đức mà không có tài làm việc gì cũng khó. Người có tài mà không có đức thì vô dụng.”*

Lời dạy của Người chứng tỏ một điều rằng: *“tài”* và *“đức”* luôn cần song hành trong mỗi con người; nếu thiếu một trong hai yếu tố *“tài”* hoặc *“đức”* thì con người đó không phát triển toàn diện, không đóng góp được gì cho xã hội. Đặc biệt, nếu thiếu *“đức”* thì sẽ là người *“vô dụng”*, là đồ *“bỏ đi”*. Chính vì vậy, trong giáo dục luôn luôn coi trọng giáo dục toàn diện *“tài”* và *“đức”*; đặc biệt là giáo dục đạo đức qua khẩu hiệu: *“Tiên học lễ, hậu học văn”*. Khẩu hiệu đó luôn có mặt ở tất cả các nhà trường trong hệ thống giáo dục quốc dân của Việt Nam.

Trong những năm qua, đất nước ta chuyển mình trong công cuộc đổi mới sâu sắc và toàn diện, chúng ta có nhiều thành tựu to lớn rất đáng tự hào về phát triển kinh tế - xã hội cũng như văn hóa - giáo dục. Tuy nhiên, mặt trái của cơ chế mới cũng ảnh hưởng tiêu cực đến sự nghiệp giáo dục; trong đó, sự suy thoái về đạo đức lối sống và những giá trị nhân văn là vấn đề toàn xã hội quan tâm.

Điều tra của Viện nghiên cứu và phát triển giáo dục Việt Nam đã cho thấy một kết quả *“phú quý giạt lù”*: Tỷ lệ học sinh đi học muộn: Tiểu học: 20%; THCS: 20%; THPT: 58%. Tỷ lệ quay cóp lần lượt là: 8% - 55% - 60%. Nói dối

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

cha mẹ: 20% - 50% - 64%. Tỷ lệ không chấp hành luật giao thông: 4% - 35% - 75%. Càng lên các bậc học trên, tỷ lệ vi phạm đạo đức càng tăng. Từ đó có thể thấy rằng vấn đề đạo đức của học sinh nước ta hiện nay đang ở tình trạng báo động.

Chính vì vậy, trong giai đoạn hiện nay, vấn đề giáo dục đạo đức cho học sinh trở nên cấp bách và cần thiết. Ngay từ lứa tuổi học sinh Tiểu học, giáo dục đạo đức cho học sinh lại càng phải quan tâm và đặc biệt coi trọng, bởi vì đây là bậc học đầu tiên, là “nền móng” cho cả quá trình giáo dục sau này.

Xuất phát từ những lí do nêu trên, qua bốn năm giữ cương vị Phó hiệu trưởng và phụ trách mảng giáo dục đạo đức cho học sinh, tôi đã tích lũy và đúc rút được kinh nghiệm: ***“Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học”***. Xin trân trọng trao đổi cùng các bạn đồng nghiệp.

2. Mục đích nghiên cứu

Tìm hiểu thực trạng và đề xuất một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức học sinh ở trường tiểu học.

3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu

- ***Khách thể nghiên cứu:*** Công tác quản lí hoạt động giáo dục đạo đức ở trường tiểu học.

- ***Đối tượng nghiên cứu:*** Biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

4. Giả thuyết khoa học

Nếu đưa ra được các biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh đúng đắn và phù hợp thì hiệu quả và chất lượng của hoạt động giáo dục đạo đức ở nhà trường sẽ được nâng cao.

5. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Nghiên cứu cơ sở lí luận về việc chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức học sinh tiểu học.

- Khảo sát, đánh giá thực trạng giáo dục đạo đức cho học sinh trong trường tiểu học.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

- Đề xuất biện pháp chỉ đạo giáo dục đạo đức và thực nghiệm các biện pháp vào thực tế trường tiểu học.

6. Phạm vi nghiên cứu

- ***Lĩnh vực khoa học:*** Quản lí giáo dục ở trường tiểu học
- ***Địa bàn nghiên cứu:*** Trường tiểu học đang công tác
- ***Đối tượng khảo sát, thực nghiệm:*** Giáo viên và học sinh trường tiểu học đang công tác.

- ***Thời gian nghiên cứu:*** Năm học 2017-2018

7. Phương pháp nghiên cứu

7.1. Nhóm phương pháp nghiên cứu lí luận

Nghiên cứu các tài liệu, văn bản từ đó rút ra các kết luận liên quan đến việc giáo dục đạo đức cho học sinh tiểu học.

7.2. Nhóm phương pháp nghiên cứu thực tiễn

- Phương pháp quan sát
- Phương pháp điều tra bằng phiếu hỏi
- Tổng kết kinh nghiệm giáo dục

7.3 Nhóm phương pháp xử lí thông tin

- Phương pháp thống kê toán học
- Phương pháp so sánh, phân tích số liệu

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

NỘI DUNG

Chương 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ VIỆC CHỈ ĐẠO HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CHO HỌC SINH

1.1. Căn cứ khoa học của đề tài

1.1.1. Căn cứ vào nhiệm vụ năm học 2017 – 2018

Năm học 2017- 2018 là năm học tiếp tục thực hiện Nghị quyết Đại hội XI của Đảng về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục Việt Nam theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa, xã hội hóa, dân chủ hóa và hội nhập quốc tế; thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ thành phố lần thứ XV, Nghị quyết đại hội Đảng bộ huyện Thanh Trì lần thứ XXIII với những nhiệm vụ trọng tâm, đó là:

- Tiếp tục thực hiện tốt cuộc vận động “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”, lồng ghép với cuộc vận động “Mỗi thầy cô giáo là một tấm gương đạo đức, tự học và sáng tạo”. Đặc biệt coi trọng việc giáo dục phẩm chất đạo đức, lối sống, lương tâm nghề nghiệp, nhân cách nhà giáo; tạo cơ hội, động viên, khuyến khích giáo viên, cán bộ quản lý giáo dục học tập và sáng tạo.

- Tiếp tục đẩy mạnh triển khai các cuộc vận động của ngành giáo dục Hà Nội; xây dựng phong trào thi đua “Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực”.

+ Tăng cường giáo dục đạo đức và kỹ năng sống cho học sinh thông qua các môn học và các hoạt động giáo dục, đồng thời chủ động phối hợp với gia đình và cộng đồng trong việc giáo dục đạo đức và kỹ năng sống cho học sinh, xây dựng quy tắc ứng xử văn hóa trong và ngoài nhà trường.

+ Đẩy mạnh việc xây dựng trường học xanh, sạch, đẹp. Đưa các nội dung giáo dục văn hóa truyền thống, tuyên truyền giáo dục về lịch sử địa phương, đặc biệt truyền thống của Thủ đô ngàn năm văn hiến; tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao, tổ chức các trò chơi dân gian, hoạt động tập thể phù hợp với điều kiện cụ thể của địa phương.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

1.1.2. Căn cứ vào các kết quả nghiên cứu về giáo dục đạo đức

Từ xưa đến nay, trong mọi thời đại, đạo đức có vai trò quan trọng trong xã hội với những chuẩn mực giá trị đúng đắn, đạo đức là một bộ phận trong nền tảng tinh thần của xã hội. Đạo đức góp phần giữ vững ổn định chính trị xã hội, qua đó thúc đẩy phát triển kinh tế xã hội.

Khổng Tử (551 – 479 TCN) – nhà giáo dục lớn của Trung Hoa phong kiến đề cao đường lối đức trị và lễ trị để trị quốc an dân, phát triển đất nước. Ông coi Nhân là gốc rễ của các đức khác, các đức tụ cả ở Nhân. Khổng Tử cho rằng: *“Điều mình không muốn thì đừng làm cho người khác.” “Không nhìn cái không hợp Lễ, không nghe cái không hợp Lễ, không nói điều không hợp Lễ, không làm việc không hợp Lễ.”* Với những cống hiến ấy, Khổng Tử được coi là nhà giáo dục lớn của Trung Quốc, được tôn làm *“Vạn thế sư biểu”*.

Nhà giáo dục học và tâm lí học Liên Xô A.X. Makarencô nêu lên nguyên tắc giáo dục tập thể và thông qua tập thể. Trong tác phẩm *“Bài ca sư phạm”* ông đặc biệt nhấn mạnh vai trò của giáo dục đạo đức.

Lúc sinh thời, Bác Hồ của chúng ta cũng luôn đề cập đến vấn đề đạo đức. Bác viết: *“Cũng như sông phải có nguồn mới có nước, không có nguồn thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì tài giỏi đến mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân”*. *“Con người cần có bốn đức: cần, kiệm, liêm, chính, mà nếu thiếu một đức thì không thành người”*. Người cũng đặc biệt coi trọng mục tiêu, nội dung giáo dục đạo đức trong nhà trường thể hiện ở *“5 điều Bác Hồ dạy”*. Đó là:

- 1. Yêu tổ quốc, yêu đồng bào.*
- 2. Học tập tốt, lao động tốt.*
- 3. Đoàn kết tốt, kỉ luật tốt.*
- 4. Giữ gìn vệ sinh thật tốt.*
- 5. Khiêm tốn, thật thà, dũng cảm.*

Kế thừa tư tưởng của Người, nhiều tác giả nước ta đã nghiên cứu vấn đề này như: GS – TSKH Phạm Minh Hạc, PGS Đặng Quốc Bảo, PGS – TS Nguyễn Thị Mỹ Lộc, Hà Nhật Thăng và nhiều tác giả khác.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

1.2. Khái quát về lí luận quản lí và quản lí giáo dục

1.2.1. Quản lí

**** Khái niệm quản lí***

Theo tác giả Nguyễn Thị Mỹ Lộc và Nguyễn Quốc Chí thì: “*Quản lí là quá trình đạt đến mục tiêu của tổ chức bằng cách vận dụng các hoạt động (chức năng) kế hoạch hóa, tổ chức, chỉ đạo (lãnh đạo) và kiểm tra*”.

Quản lí là một hoạt động có chủ đích, có định hướng được tiến hành bởi một chủ thể quản lí nhằm tác động lên khách thể quản lí để thực hiện các mục tiêu của công tác quản lí.

**** Chức năng quản lí***

Quản lí gồm có 4 chức năng cơ bản là: dự báo và lập kế hoạch; tổ chức thực hiện kế hoạch; lãnh đạo (chỉ đạo) thực hiện kế hoạch; kiểm tra, đánh giá.

- Chức năng lập kế hoạch: Là chức năng cơ bản trong quản lí. Lập kế hoạch là việc lựa chọn một trong những phương án hành động trong tương lai cho toàn bộ và cho từng bộ phận của mỗi hệ thống quản lí, nó bao gồm sự lựa chọn mục tiêu, xác định phương thức để đạt được các mục tiêu.

- Chức năng tổ chức: Có tính quyết định, vì nếu không tổ chức được sẽ không quản lí được. Tổ chức là quá trình sắp xếp, xếp đặt một cách khoa học những yếu tố, những con người, những dạng hoạt động thành một hệ toàn vẹn nhằm đảm bảo cho chúng tương tác với nhau một cách tối ưu.

- Chức năng lãnh đạo, chỉ đạo: Là huy động lực lượng để thực hiện kế hoạch, là biến những mục tiêu trong dự kiến thành kết quả thực hiện. Phải giám sát các hoạt động, các trạng thái vận hành của hệ đúng tiến trình, đúng kế hoạch. Khi cần thiết phải điều chỉnh, nhưng không làm thay đổi mục tiêu, hướng vận hành của hệ nhằm giữ vững mục tiêu chiến lược đề ra.

- Chức năng kiểm tra, đánh giá: Trong công tác quản lí không thể thiếu hoạt động kiểm tra đánh giá. Nhiệm vụ của kiểm tra là nhằm đánh giá thực trạng của hệ, xem mục tiêu dự kiến ban đầu của toàn bộ kế hoạch đã đạt được ở mức độ nào. Kiểm tra nhằm kịp thời phát hiện những sai sót trong quá trình hoạt động, tìm ra nguyên nhân thành công, thất bại giúp cho chủ thể quản lí rút ra

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

những bài học kinh nghiệm. Như vậy kiểm tra là chức năng của mọi nhà quản lí; có kiểm tra mà không đánh giá coi như không có kiểm tra, không có kiểm tra coi như không có hoạt động quản lí.

1.2.2. Quản lí giáo dục

Tác giả Đặng Quốc Bảo cho rằng: “*Quản lí giáo dục là hoạt động điều hành phối hợp các lực lượng xã hội nhằm thúc đẩy mạnh mẽ công tác đào tạo thế hệ trẻ theo mục tiêu giáo dục đáp ứng với yêu cầu phát triển của xã hội*”.

Có nhiều quan điểm khác nhau về quản lí giáo dục, song dù xem xét ở góc độ nào thì cũng có thể hiểu: “*Quản lí giáo dục là sự tác động có ý thức của chủ thể quản lí với khách thể quản lí nhằm đưa hoạt động sư phạm của hệ thống giáo dục đạt kết quả mong muốn.*”

1.3. Giáo dục đạo đức cho học sinh tiểu học

1.3.1. Khái niệm về Đạo đức

Có hai quan điểm lớn về đạo đức:

* Quan điểm đạo đức truyền thống

Đạo đức là hệ thống những nguyên tắc, quy tắc, chuẩn mực xã hội, nhờ đó con người tự giác điều chỉnh hành vi của mình trong mối quan hệ giữa con người với con người, giữa con người với cộng đồng, giữa con người với xã hội.

* Quan điểm hiện đại: Đạo đức phải thể hiện ở 5 mối quan hệ:

- Con người với chính bản thân
- Con người với con người
- Con người với công việc (học tập, lao động...)
- Con người với môi trường tự nhiên và môi trường xã hội
- Con người với lí tưởng của dân tộc

Đạo đức là một hiện tượng xã hội, là một hình thái ý thức xã hội đặc biệt phản ánh các mối quan hệ xã hội loài người. Đạo đức được nảy sinh từ nhu cầu xã hội nhằm thống nhất lợi ích chung của toàn xã hội với lợi ích riêng của mỗi cá nhân nhằm đảm bảo trật tự xã hội, thúc đẩy cá nhân, xã hội cùng đi lên. Để giải quyết các mâu thuẫn đó, xã hội đề ra những yêu cầu chuẩn mực giá trị được

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

mọi người công nhận và được củng cố bằng sức mạnh tập quán, của dư luận xã hội, của lương tâm mỗi con người.

1.3.2. Giáo dục đạo đức

**** Khái niệm giáo dục đạo đức***

Quá trình hình thành và phát triển đạo đức của mỗi con người là quá trình tác động qua lại giữa xã hội với cá nhân để chuyển hóa những nguyên tắc, yêu cầu, chuẩn mực giá trị đạo đức- xã hội thành những phẩm chất đạo đức cá nhân, làm cho cá nhân đó trưởng thành về mặt đạo đức, công dân đáp ứng được yêu cầu xã hội.

Về bản chất, giáo dục đạo đức là quá trình biến hệ thống các chuẩn mực đạo đức từ những đòi hỏi bên ngoài của xã hội đối với cá nhân thành những đòi hỏi bên trong của cá nhân, thành niềm tin, nhu cầu, thói quen của người được giáo dục.

Quá trình giáo dục đạo đức giúp cho mỗi cá nhân nhận thức đúng các giá trị đạo đức, biết hành động theo lẽ phải, công bằng và nhân đạo, biết sống vì mọi người, vì gia đình, vì sự tiến bộ và sự phồn vinh của đất nước. Trong đó mục tiêu quan trọng nhất của giáo dục đạo đức là hình thành được những thói quen hành vi đạo đức.

**** Mục tiêu của giáo dục đạo đức cho học sinh tiểu học***

Ở bậc Tiểu học, mục tiêu giáo dục đạo đức nhằm giúp học sinh:

+ Có hiểu biết ban đầu về một số chuẩn mực hành vi đạo đức và chuẩn mực hành vi mang tính pháp luật phù hợp với lứa tuổi trong quan hệ của các em với bản thân; với người khác, với công việc, với cộng đồng, đất nước, nhân loại; với môi trường tự nhiên và ý nghĩa của việc thực hiện theo các chuẩn mực đó.

+ Bước đầu hình thành kỹ năng nhận xét, đánh giá hành vi của bản thân và những người xung quanh theo chuẩn mực đã học; kỹ năng lựa chọn và thực hiện các hành vi ứng xử phù hợp chuẩn mực trong các quan hệ và tình huống đơn giản, cụ thể của cuộc sống.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

+ Bước đầu hình thành thái độ tự trọng, tự tin vào khả năng của bản thân, có trách nhiệm với hành động của mình, yêu thương tôn trọng con người; yêu cái thiện, cái đúng, cái tốt; không đồng tình với cái ác, cái sai, cái xấu.

1.4. Quản lý giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học

Quản lý giáo dục đạo đức là quá trình tác động có định hướng của chủ thể quản lý lên các thành tố tham gia vào quá trình hoạt động giáo dục đạo đức nhằm thực hiện mục tiêu giáo dục đạo đức.

Nội dung công tác quản lý giáo dục đạo đức gồm:

- Xây dựng kế hoạch giáo dục đạo đức, đảm bảo sao cho kế hoạch vừa bao quát vừa cụ thể phù hợp với từng đối tượng khác nhau, kế hoạch có tính khả thi. Kế hoạch phải được xây dựng từ tình hình thực trạng quản lý hoạt động giáo dục đạo đức của trường tiểu học hiện tại nhưng cũng chú ý đến hoạt động dự báo khoa học về quản lý giáo dục đạo đức thời gian tới. Kế hoạch phải đưa ra các chỉ tiêu và các giải pháp cụ thể.

- Triển khai chỉ đạo và tổ chức thực hiện kế hoạch theo đúng nội dung yêu cầu và tiến độ, thường xuyên kiểm tra uốn nắn những lệch lạc, bổ sung điều chỉnh cho phù hợp với tình hình cụ thể.

- Kiểm tra, đánh giá, tổng kết, khen thưởng, phê bình kịp thời nhằm động viên, uốn nắn các lực lượng tham gia tổ chức quản lý giáo dục đạo đức. Tùy theo mục tiêu đề ra của quản lý giáo dục đạo đức mà lựa chọn nội dung quản lý cho phù hợp với kế hoạch đã định.

1.5. Tầm quan trọng của việc chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh tiểu học

Việc giáo dục đạo đức cho học sinh Tiểu học là hình thành cho các em lòng nhân ái mang bản sắc con người Việt Nam; yêu quê hương đất nước hòa bình, công bằng bác ái, kính trên nhường dưới, đoàn kết với mọi người, ... Có ý thức về bổn phận của mình đối với người thân, đối với bạn bè, đối với cộng đồng và môi trường sống. Tôn trọng và thực hiện đúng pháp luật, các quy định của nhà trường, khu dân cư, sống hồn nhiên, mạnh dạn, tự tin, trung thực. Biết cách tự phục vụ, biết cách học tập, vận dụng làm được một số việc trong gia đình.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

Nhà trường với cả một hệ thống giáo dục được tổ chức quản lí chặt chẽ là yếu tố quan trọng nhất trong việc giáo dục đạo đức cho học sinh. Với những định hướng mục tiêu giáo dục đạo đức theo những chuẩn mực giá trị tiên bộ, đúng đắn, với hệ thống chương trình khoa học, các tài liệu, sách giáo khoa, sách tham khảo phong phú, các phương tiện hỗ trợ giáo dục ngày càng hiện đại và đặc biệt với một đội ngũ cán bộ, giáo viên, giáo viên chủ nhiệm được đào tạo cơ bản, có đầy đủ phẩm chất và năng lực sẽ là yếu tố có tính quyết định hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

Chương 2

THỰC TRẠNG CHỈ ĐẠO HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CHO HỌC SINH TRƯỜNG TIỂU HỌC

2.1. Đặc điểm của nhà trường

Trường Tiểu học tôi đang công tác là một ngôi trường với bề dày thành tích đáng tự hào: nhiều năm liền đạt danh hiệu Trường tiên tiến, Công đoàn vững mạnh. Trường đã có 45 lượt giáo viên dạy giỏi – chiến sĩ thi đua cấp huyện, có 05 giáo viên dạy giỏi cấp thành phố. Chất lượng giáo dục các mặt của nhà trường luôn là một trong những trường dẫn đầu của huyện.

Tổng số cán bộ, giáo viên, công nhân viên trong nhà trường gồm 67 đồng chí, trong đó ban giám hiệu là 3 đồng chí. Ban giám hiệu nhà trường luôn quan tâm, đi sâu đi sát trong mọi hoạt động giáo dục của nhà trường; đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ dạy và học. Đặc biệt, giáo viên trong trường có trình độ chuyên môn vững vàng, nhiệt tình trong công tác, không ngừng trau dồi, học tập nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ. Đó là điều kiện thuận lợi cho công tác giáo dục đạo đức nói riêng, công tác giáo dục nói chung của nhà trường.

Những năm gần đây, tốc độ đô thị hóa, sự tăng dân số cơ học của xã ngày một gia tăng gây áp lực cho nhà trường. Sĩ số học sinh toàn trường qua từng năm tăng nhanh (năm học 2014-2015: 1540 học sinh; năm học 2015- 2016: 1718 học sinh, năm học 2016- 2017: 1876 học sinh, năm học 2017- 2018: 2084 học sinh). Sân trường hẹp so với tổng số học sinh toàn trường gây khó khăn cho việc tổ chức các hoạt động tập thể của nhà trường. Mặt khác, học sinh nhà trường không đồng đều về trình độ nhận thức, môi trường giáo dục gia đình của các em không giống nhau. Những yếu tố trên chính là những khó khăn cho công tác giáo dục đạo đức học sinh của nhà trường.

2.2. Thực trạng đạo đức của học sinh trong nhà trường

Kết quả đánh giá hạnh kiểm (phẩm chất, năng lực) cuối năm của nhà trường: 100% số học sinh đạt. Tuy nhiên, do đặc điểm tâm lí lứa tuổi của học sinh Tiểu học, những hành vi đạo đức của các em dễ hình thành song chưa trở thành thói quen đạo đức ngay vì các em dễ quên nên có những lúc vẫn có hiện tượng học sinh vi phạm đạo đức.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

Chính vì vậy, mặc dù kết quả đánh giá hạnh kiểm cuối năm của học sinh trong trường đạt 100% song vẫn bộc lộ những vi phạm ở những thời điểm khác nhau ở từng học sinh

Các nội dung mà học sinh nhà trường thường vi phạm là:

- Không giữ gìn vệ sinh nơi công cộng (trường, lớp...). Mặc dù được nhắc nhở thường xuyên nhưng do ý thức chưa cao nên các em vẫn vứt giấy rác, đặc biệt là túi ni-lông sau khi ăn quà sáng ra sân trường, sàn lớp học. Thói quen vứt rác chưa đúng quy định của học sinh một phần không nhỏ do giáo dục từ gia đình nên nhà trường cần nhiều thời gian để rèn và uốn nắn học sinh vào nề nếp.

- Một bộ phận không nhỏ học sinh còn đi học muộn, đặc biệt vào mùa đông lạnh. Hiện tượng học sinh thiếu sách vở và đồ dùng học tập cũng khá phổ biến ở các lớp đầu cấp (đặc biệt lớp 1, 2).

- Cá biệt có học sinh lấy tiền của bố mẹ mua quà vặt, chơi điện tử, bỏ tiết làm ảnh hưởng đến chất lượng học tập, tạo thói quen xấu nếu không được nhắc nhở kịp thời.

- Ý thức tự quản trong các giờ hoạt động tập thể, truy bài, chuyển tiết chưa cao. Trong các giờ hoạt động tập thể, học sinh còn nói chuyện, không tập trung. Các giờ chuyển tiết học sinh còn mất trật tự, khi di chuyển từ lớp học xuống nhà thể chất hoặc phòng học Tin học, Thư viện... học sinh còn nói chuyện, chưa đi thẳng hàng gây ảnh hưởng đến các lớp học khác.

- Nếp chào hỏi các thầy cô giáo và người lớn tuổi, khách đến trường chưa cao. Do mãi chơi và ý thức chào hỏi người trên của học sinh còn chưa thành thói quen nên có lúc, học sinh quên chưa chào hỏi người lớn.

Những hiện tượng vi phạm đạo đức của học sinh trong trường như đã nêu trên một phần không nhỏ gây ảnh hưởng đến chất lượng giáo dục đạo đức nói riêng, chất lượng giáo dục các mặt nói chung của nhà trường.

2.3. Thực trạng quản lý giáo dục đạo đức ở nhà trường

Song song với giáo dục văn hóa, giáo dục đạo đức là một mảng giáo dục quan trọng trong nhà trường. Nhận thức được tầm quan trọng đó, ban giám hiệu rất quan tâm đến giáo dục đạo đức cho học sinh như: xây dựng kế hoạch giáo

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

dục đạo đức; tổ chức chỉ đạo thực hiện kế hoạch đạo đức. Công tác kiểm tra đánh giá được tiến hành để giúp nhà trường đánh giá hạnh kiểm học sinh.

Bên cạnh những mặt đã làm được thì công tác quản lý giáo dục đạo đức của nhà trường cũng còn những hạn chế nhất định. Đó là: Công tác tổ chức, chỉ đạo thực hiện kế hoạch giáo dục đạo đức chưa thật sự quyết liệt, có thời điểm còn bị chi phối bởi các kì thi của giáo viên và học sinh. Việc kiểm tra đánh giá còn chưa thường xuyên. Sự phối kết hợp các lực lượng giáo dục đạo đức trong nhà trường nhiều lúc còn lỏng lẻo, chưa chặt chẽ.

2.4. Nguyên nhân của những hạn chế

2.4.1. Nguyên nhân khách quan

Học sinh tiểu học lứa tuổi từ 6 – 11 tuổi, khả năng tự chăm sóc, phục vụ bản thân hạn chế nên phụ thuộc nhiều vào bố mẹ, đặc biệt là các lớp đầu cấp. Phụ huynh học sinh thường quan tâm thái quá tới con. Nhiều gia đình thường làm thay, làm hộ con trong các hoạt động, chưa thật sự nêu gương cho con. Quan niệm trong đánh giá kết quả giáo dục từ xã hội ảnh hưởng đến giáo dục con của phụ huynh học sinh. Nhiều gia đình chưa chú trọng giáo dục, rèn luyện đạo đức cho con mà chỉ chú ý dạy kiến thức. Một số gia đình có quan tâm đến giáo dục đạo đức thì lại thiếu phương pháp giáo dục.

2.4.2. Nguyên nhân chủ quan

Công tác giáo dục đạo đức chưa được quan tâm thường xuyên, rộng rãi trong nhà trường. Sự phối hợp các lực lượng trong công tác giáo dục đạo đức còn chưa chặt chẽ, chưa đồng bộ và còn nhiều hạn chế. Việc bồi dưỡng công tác giáo dục đạo đức cho giáo viên (kĩ năng sư phạm, nghiệp vụ chủ nhiệm, phương pháp giáo dục đạo đức cho học sinh...) chưa được chú trọng và quan tâm thường xuyên.

Trên cơ sở phân tích thực trạng giáo dục đạo đức của học sinh như đã nêu trên, tôi xin trình bày những biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh trường trong nhà trường trong năm học 2017 – 2018.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

Chương 3

MỘT SỐ BIỆN PHÁP CHỈ ĐẠO HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CHO HỌC SINH Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC

3.1. Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh trong nhà trường

3.1.1. Nâng cao nhận thức, vai trò, trách nhiệm của các thành viên, tổ chức trong nhà trường trong công tác giáo dục đạo đức cho học sinh

** Mục đích*

Làm cho toàn thể giáo viên, công nhân viên, cha mẹ học sinh, học sinh hiểu rõ quan điểm của Đảng, Nhà nước, của ngành GD & ĐT về giáo dục đạo đức. Làm cho mọi thành viên nhận thức rõ vai trò, trách nhiệm của mình trong công tác rèn luyện đạo đức của học sinh. Từ đó hiểu và đồng thuận, cùng giúp sức, cùng chăm lo cho công tác giáo dục đạo đức học sinh.

** Nội dung*

Tuyên truyền, quán triệt, phổ biến các loại văn bản liên quan đến giáo dục đạo đức.

Tuyên truyền cho giáo viên, nhân viên, phụ huynh học sinh nhận thức rõ về vai trò, trách nhiệm và nhiệm vụ của từng cá nhân, tập thể trong công tác giáo dục đạo đức của học sinh.

** Cách thực hiện*

Phó hiệu trưởng phụ trách giáo dục đạo đức tuyên truyền ý nghĩa, tầm quan trọng của công tác giáo dục đạo đức đến các tổ chức, cá nhân trong nhà trường như Công đoàn, Đoàn thanh niên, giáo viên, công nhân thông qua họp hội đồng sư phạm. Cụ thể:

- Triển khai các văn bản của ngành về nhiệm vụ, tầm quan trọng của giáo dục đạo đức đến toàn thể giáo viên, công nhân viên trong nhà trường:

+ Chỉ thị 06/CT-TW ngày 7/11/2006 của Bộ Chính trị về việc thực hiện cuộc vận động “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”;

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

+ Chỉ thị 40/2008/CT – BGD & ĐT về các cuộc vận động: “Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực”; “Xây dựng Nhà trường văn hóa, Nhà giáo mẫu mực, Học sinh thanh lịch”; “Mỗi thầy cô giáo là một tấm gương đạo đức tự học và sáng tạo”; phong trào thi đua “Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực.”

- Yêu cầu mỗi giáo viên, công nhân viên tích cực tham gia hưởng ứng nội dung các phong trào thi đua, các cuộc vận động trên. Mỗi thành viên trong nhà trường đăng kí những việc làm học tập tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, chú trọng rèn luyện đạo đức, lối sống, lương tâm nghề nghiệp của bản thân. Từ đó nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của rèn luyện đạo đức cho bản thân cũng như giáo dục đạo đức cho học sinh.

3.1.2. Nâng cao hiệu quả tổ chức, chỉ đạo thực hiện kế hoạch giáo dục đạo đức

**** Mục đích***

Làm cho các tổ chức trong nhà trường, giáo viên chủ nhiệm, giáo viên bộ môn, cha mẹ học sinh nắm và hiểu rõ các phương pháp, hình thức tổ chức để phối hợp chặt chẽ, có hiệu quả các lực lượng tham gia giáo dục đạo đức cho học sinh. Học sinh chủ động, tích cực tham gia vào các hoạt động giáo dục và tự mình rèn luyện đạo đức.

**** Nội dung***

Xác định nhiệm vụ thực hiện kế hoạch cho từng bộ phận, thành viên. Quy định rõ trách nhiệm và quyền hạn cho từng bộ phận, từng cá nhân.

**** Cách thực hiện***

Thời gian học sinh ở trường thì nhà trường chịu trách nhiệm quản lí và giáo dục. Hết thời gian học ở trường thì gia đình và xã hội chịu trách nhiệm quản lí và giáo dục.

**** Giáo dục trong nhà trường:***

Phó hiệu trưởng ngoài việc quản lí chất lượng văn hóa còn chỉ đạo công tác giáo dục đạo đức, tức thông qua dạy chữ để dạy người:

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

- Cụ thể hóa kế hoạch giáo dục đạo đức của nhà trường thành kế hoạch hoạt động trong từng tuần, từng tháng, từng kì.

- Phối kết hợp với Ban chấp hành Công đoàn chỉ đạo Đội TNTP Hồ Chí Minh, các tổ khối chuyên môn và giáo viên chủ nhiệm, giáo viên bộ môn thực hiện tốt các yêu cầu cụ thể với chức năng, nhiệm vụ của mình:

+ Ban chấp hành Công đoàn:

Ban chấp hành Công đoàn lập kế hoạch tuyên truyền cho cán bộ, giáo viên, nhân viên, phụ huynh, học sinh xây dựng và giữ gìn cảnh quan sư phạm, môi trường giáo dục xanh – sạch – đẹp, thân thiện. Xây dựng và củng cố khối đoàn kết nhất trí trong tập thể sư phạm, bồi dưỡng tư tưởng chính trị, đạo đức, lí tưởng nghề nghiệp, lòng nhân ái, tình thương yêu con người, thương yêu học sinh, tinh thần trách nhiệm, tôn trọng, sẵn sàng giúp đỡ học sinh. Từ đó, học sinh thấy được môi trường học tập an toàn, thân thiện, những tấm gương sáng của thầy cô, của bạn bè giúp các em noi theo và rèn luyện đạo đức.

+ Đội Thiếu niên tiên phong Hồ Chí Minh:

Đồng chí Tổng phụ trách xây dựng kế hoạch hoạt động tổng thể của từng hoạt động Đội trong cả năm học, báo cáo với Ban giám hiệu nhà trường và Hội đồng Đội huyện để được phê duyệt thực hiện.

Triển khai kế hoạch hoạt động theo từng tuần, từng tháng gắn với những hoạt động cụ thể.

+ Các tổ chuyên môn:

Các tổ chuyên môn lên kế hoạch gắn giáo dục đạo đức với dạy học văn hóa vào từng tuần dạy. Thông qua sinh hoạt chuyên môn hàng tuần, tổ chuyên môn đánh giá những mặt đã làm được và những mặt chưa làm được của việc dạy văn hóa cũng như rèn luyện đạo đức, từ đó đưa ra biện pháp, kế hoạch cho tuần tiếp theo.

+ Giáo viên chủ nhiệm:

Giáo viên chủ nhiệm thực hiện nghiêm túc chương trình các môn học, lồng ghép giáo dục đạo đức vào các môn học, đặc biệt chú trọng giáo dục đạo đức thông qua dạy học các môn học như: đạo đức, hoạt động tập thể. Giáo viên

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

chủ nhiệm trực tiếp xây dựng kế hoạch giáo dục đạo đức cho học sinh lớp mình. Phối hợp chặt chẽ với đồng chí Tổng phụ trách Đội, giáo viên bộ môn và cha mẹ học sinh để giáo dục và đánh giá xếp loại học sinh của lớp.

Giáo viên chủ nhiệm là người trực tiếp thay mặt nhà trường giáo dục đạo đức cho học sinh. Hình ảnh người thầy ảnh hưởng không nhỏ đến học sinh. Giáo viên chủ nhiệm không những cần năng lực chuyên môn vững vàng mà cần đòi hỏi thật sự là tấm gương sáng về tác phong, tư cách đạo đức, chuẩn mực trong trang phục, lời nói, cách ứng xử... để lời nói của giáo viên chủ nhiệm có trọng lượng với học sinh. Giáo dục đạo đức là một công việc đòi hỏi sự kiên trì, cần phải có tâm huyết với nghề, có phương pháp chủ nhiệm tốt. Chính vì vậy, phó hiệu trưởng chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm cần tìm hiểu, nắm bắt hoàn cảnh gia đình, năng lực của từng học sinh, học sinh có hoàn cảnh khó khăn. Giáo viên chủ nhiệm cần có sự nghiêm khắc của người thầy đồng thời phải có tấm lòng yêu thương, thể hiện trách nhiệm, lòng vị tha như một người mẹ với con cái; thông cảm chia sẻ niềm vui, nỗi buồn; khuyến bảo chân tình tạo nên niềm tin cho học sinh phấn đấu.

+ Giáo viên bộ môn:

Chỉ đạo giáo viên bộ môn dạy tốt môn học của mình, chú ý đến mọi đối tượng học sinh để tận tình giúp các em tiếp thu tốt nhất kiến thức mình truyền đạt. Tích cực nâng cao chất lượng giờ dạy, chú trọng lồng ghép giáo dục đạo đức học sinh trong mỗi giờ học. Đặc biệt chú trọng rèn học sinh tuân thủ các yêu cầu nề nếp của nhà trường: di chuyển có trật tự, kỉ luật khi học các tiết học: Thể dục, Tin học...

* Giáo dục ngoài nhà trường

Ban giám hiệu phổ biến kế hoạch giáo dục đạo đức cho Ban đại diện cha mẹ học sinh của trường.

Giáo viên chủ nhiệm phổ biến kế hoạch giáo dục đạo đức cho phụ huynh học sinh trong lớp thông qua các buổi họp phụ huynh. Hướng dẫn, phối hợp với cha mẹ học sinh để giáo dục học sinh bên ngoài nhà trường.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

3.1.3. Bồi dưỡng kỹ năng sư phạm và nghiệp vụ công tác chủ nhiệm cho đội ngũ giáo viên

**** Mục đích***

Nâng cao chất lượng của đội ngũ giáo viên làm công tác chủ nhiệm lớp.

Bồi dưỡng kỹ năng sư phạm và nghiệp vụ công tác chủ nhiệm cho đội ngũ giáo viên.

**** Nội dung***

Trang bị những kiến thức và kỹ năng thực hiện nghiệp vụ của công tác chủ nhiệm.

**** Cách thực hiện***

Việc bồi dưỡng kỹ năng sư phạm, nghiệp vụ công tác chủ nhiệm được thực hiện với 100% giáo viên (kể cả giáo viên bộ môn, dự trữ). Cụ thể là:

+ Cung cấp đầy đủ các văn bản chỉ đạo của ngành về kỹ năng sư phạm, công tác chủ nhiệm cho giáo viên làm tài liệu học tập và nghiên cứu.

+ Hướng dẫn, chỉ đạo giáo viên thực hiện các văn bản đánh giá học sinh theo đúng quan điểm chỉ đạo. Yêu cầu giáo viên thực hiện nghiêm túc công tác chủ nhiệm: lên kế hoạch, theo dõi, đánh giá thường xuyên, cập nhật thông tin và ghi chép trong sổ chủ nhiệm, sổ liên lạc một cách chi tiết. Kế hoạch chủ nhiệm lớp phải bám sát nhiệm vụ năm học của nhà trường; kế hoạch phải thể hiện được nội dung, biện pháp giáo dục đạo đức học sinh trong lớp, đặc biệt chú ý các đối tượng học sinh cá biệt, học sinh có hoàn cảnh khó khăn. Hàng tuần, hàng tháng, học kì có đánh giá, nhận xét. Yêu cầu giáo viên chủ nhiệm đánh giá, nhận xét xếp loại cụ thể về từng mặt cho học sinh, chỉ cho mỗi học sinh thấy từng mặt mạnh, mặt yếu, những ưu điểm, những mặt còn hạn chế của học sinh; khen thưởng, động viên kịp thời sự tiến bộ của các em.

Bên cạnh đó, chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm lớp phải xây dựng tốt mối quan hệ với phụ huynh học sinh; phải có mối quan hệ mật thiết, thường xuyên thông tin về tình hình học tập rèn luyện của học sinh để bàn biện pháp phối hợp giáo dục học sinh.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

+ Tổ chức các buổi họp chuyên môn chuyên đề về công tác chủ nhiệm với các nội dung: vai trò, vị trí, chức năng của giáo viên chủ nhiệm với công tác giáo dục đạo đức học sinh. Trao đổi kinh nghiệm giáo dục học sinh cá biệt, học sinh yếu; phát hiện học sinh năng khiếu, lựa chọn đội ngũ cán bộ lớp, xây dựng tập thể lớp tự quản. Phổ biến những kinh nghiệm hay, những tấm gương trong công tác chủ nhiệm của giáo viên trong và ngoài nhà trường; những sáng kiến kinh nghiệm về công tác chủ nhiệm của các bạn đồng nghiệp đã được ngành đánh giá, xếp loại để giáo viên trao đổi, học hỏi.

+ Tổ chức cho giáo viên tọa đàm, trao đổi cách xử lý những tình huống sư phạm có thể xảy ra trong và ngoài nhà trường; phân tích, đề xuất những phương án xử lý tối ưu cho mỗi tình huống. Từ đó giáo viên đúc rút thêm cho bản thân kinh nghiệm xử lý tình huống sư phạm trong công tác chủ nhiệm của mình.

+ Xây dựng những chuyên đề về công tác chủ nhiệm lớp (chuyên đề sinh hoạt lớp, chuyên đề hoạt động tập thể...) để giáo viên trong trường học tập, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ.

+ Kịp thời quan tâm, động viên, giúp đỡ giáo viên trong quá trình làm việc để giáo viên yên tâm và làm tốt công tác chủ nhiệm.

3.1.4. Đa dạng hóa các hình thức hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh

**** Mục tiêu***

Tuyên truyền, giáo dục học sinh về hành vi, lối sống theo các chuẩn mực đạo đức.

Giúp học sinh duy trì tốt nề nếp và thực hiện các nội quy, quy định của nhà trường.

**** Nội dung***

Giáo dục học sinh thông qua giờ chào cờ đầu tuần, qua các hoạt động của Đội, qua các giờ dạy văn hóa trên lớp, qua các hoạt động thực tế: tham quan, du lịch.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

**** Cách thực hiện***

Ban giám hiệu xây dựng kế hoạch, họp liên tịch thảo luận, góp ý và triển khai tới các tổ chức, cá nhân để thực hiện

- Thông qua giờ chào cờ đầu tuần:

+ Ban giám hiệu nhận xét tuyên dương khen thưởng hoặc phê bình các tập thể, cá nhân đã thực hiện tốt hoặc chưa tốt trong tuần. Rút kinh nghiệm những mặt làm được, những tồn tại, biện pháp giải quyết và phổ biến kế hoạch của tuần tiếp theo.

+ Tổng phụ trách nhận xét kết quả các mặt thi đua của công tác Đội trong tuần, phân tích những mặt tiến bộ và những mặt còn hạn chế của từng tập thể (cá nhân). Phổ biến nội dung thi đua của tuần tới. Công bố và trao cờ thi đua nhất tuần (nhất tháng) cho các tập thể.

- Thông qua các hoạt động của Đội:

Đội Thiếu niên tiên phong Hồ Chí Minh tổ chức tốt các hoạt động do Hội đồng Đội huyện Thanh Trì phát động. Thông qua các ngày lễ kỉ niệm lớn trong năm như: 20 – 11, 22 – 12, 26 – 3 ... tổ chức tốt các hoạt động phong trào như văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao; các hội thi: làm báo tường, biểu diễn thời trang, văn nghệ... Tổ chức tốt các hoạt động nhân đạo từ thiện như: quyên góp quần áo, sách vở cũ, ủng hộ đồng bào lũ lụt...

Thông qua các hoạt động đó góp phần tuyên truyền, giáo dục chính trị, tư tưởng đạo đức, ý chí, hành vi, lối sống... cho học sinh.

Sau mỗi buổi sinh hoạt hoặc tổ chức các hoạt động tập thể phải nhận xét, đánh giá, rút kinh nghiệm, biểu dương những tập thể, cá nhân thực hiện tốt và phê bình, nhắc nhở các tập thể, cá nhân làm chưa tốt.

- Thông qua các giờ dạy văn hóa trên lớp:

Thông qua các giờ dạy văn hóa trên lớp, giáo viên cung cấp cho học sinh những chuẩn mực về hành vi, lối sống. Từ đó học sinh hiểu và rèn luyện hành vi của mình đúng so với chuẩn mực của xã hội. Qua các giờ dạy ở trên lớp, giáo viên đánh giá các hành vi, ứng xử của học sinh, từ đó kịp thời điều chỉnh nếu học sinh có những biểu hiện lệch lạc về đạo đức.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

Việc giáo dục đạo đức thể hiện trước hết ở môn Đạo đức. Chính vì vậy, Ban giám hiệu nhà trường đã:

+ Sắp xếp thời khóa biểu giảng dạy môn Đạo đức ở tất cả các khối lớp vào thời gian phù hợp với tâm sinh lý lứa tuổi (không bố trí tiết Đạo đức vào cuối buổi dạy)

+ Chỉ đạo giáo viên dạy tốt môn Đạo đức, không tự tiện cắt xén hoặc bổ sung chương trình. Ở những mẫu truyện kể, tình huống, thông tin, tư liệu chưa phù hợp hoặc chưa hiệu quả, giáo viên có thể thay bằng những nội dung khác phù hợp. Giáo viên có quyền chủ động, sáng tạo khi sử dụng sách giáo khoa môn Đạo đức ở mỗi bài nhằm đạt mục tiêu, nội dung bài dạy.

+ Chỉ đạo giáo viên vận dụng linh hoạt mọi phương pháp, mọi hình thức dạy học để tạo cơ hội cho học sinh tiếp thu kiến thức. Dạy học Đạo đức là quá trình truyền thụ, chuyên hóa những giá trị, chuẩn mực đạo đức của xã hội thành niềm tin, tình cảm, hành vi đạo đức của học sinh. Điều đó chỉ có kết quả tốt khi học sinh hứng thú, tích cực, chủ động tham gia vào quá trình dạy học. Từ đó học sinh được suy ngẫm, được bày tỏ ý kiến, thái độ bản thân với các chuẩn mực đạo đức; tạo cơ hội cho học sinh được thực hành các chuẩn mực hành vi trước khi áp dụng vào cuộc sống.

+ Tăng cường dự giờ môn Đạo đức, coi trọng khâu góp ý, trao đổi sau tiết dạy. Qua đó kịp thời uốn nắn những tồn tại, phát huy ưu điểm. Từ đó giáo viên chủ nhiệm sẽ có ý thức tập trung vào việc giáo dục đạo đức cho học sinh nói chung, giảng dạy có hiệu quả môn Đạo đức nói riêng.

Ngoài môn Đạo đức, để giáo dục đạo đức cho học sinh, Ban giám hiệu chú trọng chỉ đạo giáo viên giảng dạy có hiệu quả bộ tài liệu “Giáo dục nếp sống thanh lịch, văn minh cho học sinh Tiểu học” ở các khối lớp. Chỉ đạo giáo viên giảng dạy các tiết “Giáo dục nếp sống thanh lịch, văn minh” đúng đặc trưng môn học, không lẫn lộn phương pháp dạy học Thanh lịch văn minh với môn Đạo đức. Khi dạy Thanh lịch – Văn minh, giáo viên cần tập trung cho học sinh thể hiện các hành vi, ứng xử cụ thể của bản thân trong từng tình huống giao tiếp cụ thể, không nặng về giải thích vì sao, tại sao. Giáo viên trong trường đã nắm được đặc trưng khi giảng dạy bộ tài liệu Giáo dục nếp sống Thanh Lịch - văn minh. Từ đó, các hành vi, thói quen ứng xử đẹp, có văn hóa dần được hình thành, góp phần vào việc giáo dục đạo đức cho học sinh ngày một hiệu quả.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

- Thông qua các hoạt động thực tế như tham quan, dã ngoại:

Tham quan, dã ngoại là môi trường tốt để giáo dục học sinh lòng yêu nước, lòng tự hào dân tộc, ý thức tôn trọng, giữ gìn các di tích lịch sử, các danh lam thắng cảnh; ý thức giữ gìn vệ sinh, bảo vệ môi trường...

Trước khi tổ chức đi tham quan, chỉ đạo đồng chí Tổng phụ trách, giáo viên chủ nhiệm cung cấp cho học sinh những hiểu biết cơ bản về nơi đến, đồng thời khuyến khích học sinh tự tìm hiểu thêm thông tin cũng như phổ biến những yêu cầu cần thực hiện khi tham gia.

Sau khi tham quan, dã ngoại yêu cầu đồng chí Tổng phụ trách nhận xét những tập thể, cá nhân đã tuân thủ tốt những nội quy, quy định tại nơi tham quan. Khen thưởng những học sinh có ý thức học tập, nâng cao hiểu biết và trau dồi đạo đức qua chuyến đi (kiểm tra bằng bài thu hoạch gắn với những câu hỏi trắc nghiệm)

3.1.5. Nâng cao hiệu quả việc kiểm tra, đánh giá công tác giáo dục đạo đức cho học sinh. Biểu dương kịp thời gương người tốt việc tốt.

**** Mục tiêu***

Giúp cho cán bộ quản lí, giáo viên, phụ huynh và bản thân học sinh thấy được những ưu điểm, nhược điểm, rút kinh nghiệm, tìm ra những nguyên nhân, biện pháp để nâng cao hiệu quả giáo dục đạo đức cho học sinh.

Động viên, khuyến khích, nhân rộng gương tập thể, cá nhân có tinh thần tu dưỡng và rèn luyện đạo đức tốt.

**** Nội dung***

Xác định các tiêu chí, tiêu chuẩn đánh giá, xếp loại đạo đức làm căn cứ để cán bộ quản lí, giáo viên đánh giá và học sinh thực hiện.

Tổ chức kiểm tra đánh giá thường xuyên và xếp loại hạnh kiểm cuối kì, cuối năm.

Biểu dương kịp thời gương người tốt, việc tốt.

**** Cách thực hiện***

- Đối với ban giám hiệu

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

Ban giám hiệu tổ chức tuyên truyền, quán triệt rõ mục tiêu đánh giá xếp loại giáo dục đạo đức cho các thành viên của nhà trường. Cụ thể hóa các tiêu chí đánh giá làm cơ sở cho giáo viên đánh giá, học sinh rèn luyện.

Công tác kiểm tra, đánh giá của ban giám hiệu thực hiện có kế hoạch, thường xuyên qua các thông tin, báo cáo, qua các kênh phối hợp giáo dục. Kịp thời tuyên dương khen thưởng, phê bình, nhắc nhở những tập thể, cá nhân, thực hiện tốt và chưa tốt trước cờ hàng tuần. Tìm ra các nguyên nhân, bài học kinh nghiệm và kịp thời điều chỉnh kế hoạch.

- Đối với giáo viên chủ nhiệm:

Giáo viên chủ nhiệm dựa vào các tiêu chí đánh giá đạo đức của ngành làm căn cứ để đánh giá kết quả rèn luyện đạo đức của học sinh. Ngoài ra còn dựa vào các tiêu chí thi đua của nhà trường, của Đội thiếu niên để nhận xét đánh giá việc tu dưỡng, rèn luyện của học sinh. Giáo viên chủ nhiệm phối kết hợp với cô tổng phụ trách, giáo viên bộ môn, phụ huynh học sinh để có kết quả đánh giá học sinh toàn diện ở mọi thời điểm, trong nhà trường cũng như ngoài nhà trường.

- Đối với Đội Thiếu niên:

Với chức năng của một tổ chức của Đội viên, Đội Thiếu niên trong nhà trường (đại diện là đồng chí Tổng phụ trách) xây dựng tiêu chí đánh giá hoạt động của từng Chi đội, Sao nhi đồng. Xây dựng biểu điểm thi đua giữa các lớp, xây dựng tiêu chuẩn Đội viên thiếu niên của nhà trường để học sinh phấn đấu và thực hiện. Đánh giá kết quả thi đua của Đội không chỉ dựa vào việc kiểm tra, đánh giá của cô Tổng phụ trách, các giáo viên chủ nhiệm mà còn dựa vào đội ngũ “sao đỏ” – những học sinh ưu tú được hướng dẫn theo dõi, chấm điểm thi đua chéo giữa các lớp. Đánh giá các lớp yêu cầu đảm bảo chính xác, khách quan, tạo không khí thi đua tích cực giữa các lớp, các cá nhân. Kết nạp Đội những học sinh ưu tú, xứng đáng với tiêu chuẩn đề ra để làm tấm gương cho các học sinh khác noi theo.

- Đối với cha mẹ học sinh và các lực lượng xã hội:

Cha mẹ học sinh và các lực lượng xã hội đánh giá ý thức học tập, đạo đức lối sống, ý thức chấp hành pháp luật và các quy định ở nơi cư trú của học sinh.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

3.2. Thực nghiệm khoa học và kết quả

3.2.1. Mục đích thực nghiệm:

Khảo nghiệm tính khả thi của các biện pháp.

3.2.2. Tổ chức thực nghiệm

Khi đã xác định được các biện pháp chỉ đạo cụ thể, tôi tiến hành áp dụng trong quá trình quản lý các hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh trong nhà trường năm học 2017 -2018.

Đối với giáo viên, tôi đưa ra trao đổi và quán triệt việc thực hiện các biện pháp trong các buổi sinh hoạt chuyên môn, tổ chức các chuyên đề và các hoạt động giáo dục.

Các biện pháp này được áp dụng thường xuyên trong năm học và có tác động rõ rệt đến kết quả giáo dục đạo đức cho học sinh trong nhà trường.

3.2.3. Kết quả đạt được:

Sau khi áp dụng “*Biện pháp quản lý giáo dục đạo đức học sinh ở trường tiểu học*”, công tác giáo dục đạo đức trong nhà trường đã có những bước tiến đáng kể. Cụ thể:

** Về phía lãnh đạo:*

Ban giám hiệu nhận thức sâu sắc hơn về tầm quan trọng của công tác quản lý giáo dục đạo đức trong nhà trường.

Xác định được vị trí đầu tàu của mỗi thành viên ban giám hiệu trong việc lên kế hoạch chỉ đạo thực hiện và kiểm tra kết quả công tác quản lý giáo dục đạo đức học sinh.

Chỉ đạo sát sao, có hiệu quả các tổ chức, ban ngành, cá nhân trong nhà trường làm tốt công tác giáo dục đạo đức. Phối kết hợp với các lực lượng bên ngoài nhà trường thường xuyên, hiệu quả, tạo được sự gắn kết giữa ba môi trường giáo dục là nhà trường, gia đình và xã hội trong giáo dục đạo đức cho học sinh.

** Về phía giáo viên chủ nhiệm:*

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

Nâng cao nhận thức, tầm quan trọng và vị trí của mình trong công tác giáo dục đạo đức cho học sinh.

Kĩ năng sư phạm, nghiệp vụ công tác chủ nhiệm được nâng cao tạo tiền đề cho kết quả giáo dục đạo đức đạt hiệu quả hơn.

**** Về phía Công đoàn nhà trường:***

Môi quan hệ của các thành viên trong nhà trường đã có nhiều thay đổi, mọi người gần gũi nhau hơn, thân thiện với nhau hơn nhưng không vì thế mà mất đi kỷ cương của nhà trường. Nhiều tấm gương điển hình mới trong công tác thi đua dạy và học, công tác chủ nhiệm, công tác từ thiện, công tác xã hội xuất hiện trong nhà trường. Giáo viên chủ động, sáng tạo tích cực đổi mới phương pháp dạy học và nâng cao nghiệp vụ sư phạm.

Trong nhà trường không có hiện tượng giáo viên xúc phạm học sinh dưới mọi hình thức. Từ đó tạo được môi trường học tập tin cậy, an toàn, lành mạnh cho học sinh, làm cho học sinh yêu trường, yêu lớp, tích cực học tập và rèn luyện đạo đức

**** Về phía Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh:***

Hoạt động công tác Đội đi vào chiều sâu, có hiệu quả, gây được hứng thú cho học sinh khi tham gia các hoạt động Đội. Hình thức hoạt động của Đội phong phú, đa dạng, hấp dẫn học sinh.

Việc động viên, khen thưởng các tập thể, cá nhân từng tuần, từng tháng, từng đợt thi đua đã tạo động lực cho học sinh rèn luyện, trau dồi đạo đức bản thân và còn góp phần động viên, nhắc nhở bạn cùng tiến bộ.

**** Về phía học sinh:***

Học sinh tích cực, chủ động học tập, được thoải mái bộc lộ khả năng, năng khiếu của mình qua các giờ học, các hoạt động ngoài giờ lên lớp. Hầu hết các em thực hiện tốt nội quy, quy định của nhà trường, thực hiện tốt 5 điều Bác Hồ dạy, tích cực tu dưỡng và rèn luyện đạo đức. Một số hiện tượng vi phạm đạo đức thường thấy như đi học muộn, không giữ vệ sinh trường lớp, lấy đồ dùng học tập của bạn, lấy tiền của bố mẹ để mua quà vật... đã giảm hẳn. Đặc biệt hiện tượng học sinh đi học muộn hầu như không còn. Các giờ SHTT (chào cờ đầu tuần, thể dục giữa giờ, các ngày lễ kỉ niệm...) học sinh đã có tiến bộ vượt bậc:

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

các em ngoan, trật tự, ý thức hơn khi tham gia hoạt động. Nếp tự quản đầu giờ, giữa giờ, chuyển tiết đã đi vào nền nếp, đảm bảo trật tự trong nhà trường, từ đó góp phần nâng cao chất lượng dạy và học.

Có được những kết quả trên là do sự đồng thuận của tập thể sư phạm nhà trường: Ban giám hiệu, Ban chấp hành Công đoàn, Đội thiếu niên tiên phong, từng đồng chí cán bộ, giáo viên, công nhân viên trong nhà trường. Sự phối kết hợp của Ban đại diện cha mẹ học sinh với nhà trường và với từng phụ huynh học sinh. Mỗi biện pháp được áp dụng trong việc quản lí giáo dục đạo đức cho học sinh như đã nêu đều có thể mạnh riêng, không có biện pháp nào là vạn năng. Khi triển khai luôn chú ý thực hiện đồng bộ, có hệ thống các biện pháp để công tác giáo dục đạo đức cho học sinh đạt hiệu quả cao nhất.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

1. Kết luận

Đạo đức là gốc, là nền tảng của sự phát triển nhân cách con người. Ở mọi thời đại, mọi quốc gia, vấn đề đạo đức và giáo dục đạo đức là công việc quan trọng luôn được quan tâm và tạo mọi điều kiện. Trong giai đoạn hiện nay, vấn đề giáo dục đạo đức cho học sinh đang trở nên cấp bách và cần thiết. Ngay từ lứa tuổi học sinh Tiểu học, giáo dục đạo đức lại phải càng được quan tâm và coi trọng. Nó là nhân tố quyết định đến nhân cách con người, gắn với nền văn hóa xã hội. Ở nước ta, mục tiêu của giáo dục là đào tạo ra những con người phát triển toàn diện. Do đó, công tác quản lý giáo dục đạo đức học sinh là một trong những nhiệm vụ quan trọng trong mọi nhà trường phổ thông nói chung, trường tiểu học nói riêng.

Xuất phát từ yêu cầu đó, nhà trường luôn chú trọng giáo dục đạo đức cho học sinh. Các biện pháp quản lý giáo dục đạo đức cho học sinh trong trường năm học 2017- 2018 với những kết quả nêu trên là bằng chứng cho thấy sự nỗ lực của tập thể sư phạm nhà trường, phụ huynh học sinh và các lực xã hội trong công tác giáo dục đạo đức cho học sinh của trường. Với mục đích làm cho học sinh không những học giỏi mà còn chăm ngoan để xứng đáng với truyền thống hiếu học của địa phương. Góp phần làm rạng danh vùng đất, quê hương nhà giáo Chu Văn An - người Thầy của muôn đời mà các thế hệ học sinh luôn tôn kính và vẫn nối tiếp nhau học tập, noi theo tấm gương tu dưỡng đạo đức của Người.

2. Khuyến nghị

2.1. Với Sở Giáo dục và đào tạo Hà Nội

- Tổ chức bồi dưỡng kỹ năng quản lý, giáo dục đạo đức học sinh cho cán bộ quản lý.

- Tổ chức các buổi hội thảo, chuyên đề về giáo dục đạo đức học sinh cho giáo viên.

2.2. Với phòng Giáo dục và đào tạo

- Tổ chức bồi dưỡng kỹ năng sư phạm, nghiệp vụ chủ nhiệm cho giáo viên, nhất là giáo viên mới tuyển dụng.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

- Tổ chức các chuyên đề về các tiết dạy hay qua cuộc thi giáo viên chủ nhiệm giỏi để giáo viên cùng học tập.

Trên đây là những biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho sinh ở trường Tiểu học mà tôi đã áp dụng trong năm học 2017-2018. Rất mong nhận được sự góp ý của các cấp lãnh đạo, các bạn bè đồng nghiệp để kinh nghiệm ngày càng hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, tháng 4 năm 2018.

Một số biện pháp chỉ đạo hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở trường tiểu học.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Chương trình giáo dục phổ thông cấp Tiểu học, BGD-ĐT, 2006.
2. Đặng Quốc Bảo – Vấn đề Quản lí và quản lí nhà trường, trường ĐHQG Hà Nội, 2010.
3. Hồ Chí Minh – Về vấn đề giáo dục đạo đức, NXB Chính trị quốc gia, 1990.
4. Makarenkô.A.C – Tuyển tập các tác phẩm sư phạm, NXB Giáo dục, 1984.
5. Nguyễn Quốc Chí – Nguyễn Thị Mỹ Lộc – Đại cương khoa học quản lí, NXB Đại học quốc gia Hà Nội, 2010.
6. Nguyễn Sinh Huy - Đạo đức và phương pháp dạy học đạo đức ở trường Tiểu học, NXB Giáo dục, 2002.